

Szerkesztői iroda:
Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház),
 a homa a lap szellemi részét megillető közle-
 mények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:
 Egész évre 32 korona.
 Félévre 16 korona.
 Negyedévre 8 korona.
 Egy hóra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
 ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadóhivatal:
Kolozsvárt, Szentegyház-utca 22.

Egy négyszögletű hirdetés ára
 8 fillér. Gyászok, kereskedők és iparosok ár-
 kedvezményben részesülnek.

Reklam sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 kor.

Ngilttéri cikkek garmond sora után
 40 fillér fizetendő.

Csak tovább!

Ugy látszik Fejérvári urnak nem sok biztatásra van szüksége ahhoz, hogy a legképtelenebb katonai javaslatokkal hokazodjék a Ház elé.

Alig vonta vissza az ujoncz juttalról szóló javaslatot, melylyel alapos kudarcot vallott, újakát terjesztett be.

Azt kell kérdeni először is, mennyivel jobb ezek a javaslatok a visszavontnál?

Csupán azzal, hogy az alkotmányos sorrendhez ragaszkodnak, valójában azonban most még többet követelnek, mint előbb.

A politikai eredményt tehát, hogy az első javaslatot visszavonták, duplázza akarja visszavenni a bécsi Ludas Matyi a renitens magyarok hátán.

Ha nem tetszett a huszezer póttartalékos, tessék most a huszonötezer rekruta és hateraz póttartalékos. Ezt a politikai arithmetikát köszönheti az ország a bécsi tanácskozásnak... melyeknek csak egy hibájuk volt, de az öreg hiba, hogy t. i. a nemzet nem volt képviselve azon a haditanácson, pedig semmit rólunk, nélkülünk.

Fejérvári báró maga sem tartja magát magyarnak, annál kevésbbé tartja őt a nemzet a maga képviselőjének.

Igy hát, ha zsidó nélkül csinálták Bécsben a vásárt, hiába is ittak a nemzet bőrére. Az bizony, a bőrünket nem hagyjuk, több katonát nem tartunk és ezzel punktum.

Katonákhoz nem illik az a szembevágó játék, a mit a seregszaporításnál folytatnak. És nagyon gyengén állhatnak tudomány dolgában, ha 1867. óta mindmáig sem tanulták meg, hogy a hadsereg számának meghatározása a nemzetet illeti, és így a nemzet ellen vétnek, a kik az alkotmányos ut kikerülését akarják kész helyzetek elé állítani az országot azzal, hogy a delegáció már megszavazta a póttartalékosok költségeit.

Nos, ha megszavazta, tetézz is be az a hires delegáció és sorozatosan ha van módja hozzá. Ám ha sem pénzt nem tudnak adni a delegátusok, sem katonát... akkor reájuk ne is hivatkozzanak, mivelhogy a nemzet maga dönt a fölött, hány katonát akar tartani.

E téren a közös hadügyminiszter csak óhajthat, annak nevében a magyar kormány csak előterjeszthet, de a határozás a nemzetnek áll jogában. Már pedig ebben az országban nincsen száz ember, a ki a sereget szaporítani kívánna, vagy a ki a számemelésnek ne kívánna föltételül azt, hogy a hadsereg hajoljon meg végre-valahára a magyar államigazgató előtt.

Ezt a kínálózó alkalmat kár volna elszalasztani. Maguknak a kiegyezé-

si politikusoknak áll érdekükben, hogy a mit eddig nem tudtak kivinni, — hogy a hadsereg az emberkontingens arányában magyar legyen, — most föltételül szabják az előterjesztés tárgyalásának.

A seregszaporítást a katonai kormány is csak a jövő sorozás alapján kívánja végrehajtani. 1903. októberében jutna csak a felemelt kontingens a fegyver alá, van tehát elég idő arra, hogy a hadsereg vezetősége kimutassa mily intézkedéseket tett a magyar államigazgató érvényesítésére.

A mig ezt be nem mutatja, kövesse a magyar képviselőház az osztrák parlament példáját és ne vegye bizottsági tárgyalás alá se az előterjesztést.

Igazolt képviselő. A képviselőház Urmánczy Nándor képviselőt — miután megválasztása ellen panasz nem jelentetett be — végleg igazoltnak jelentette ki.

A katonai javaslatok sorsa. Bécsből táviratozzák: A politikai helyzet ma éppen sárga nem javult. A csehek erősen készülnek az obstrukción. Abban bizakodnak, hogy a véderő javaslatok ügye nagyon rosszúl áll ugy Ausztriában, mint a magyar parlamentben is, sőt Ausztriában meg van pecsételve az ujonczosi javaslat sorsa, mint hogy szó sem lehet a 14 §. alkalmazásáról, s így a Körber-kormány napjai meg vannak számlálva. Remélhető tehát, hogy a mostani kormányt olyan miniszterium fogja követni, amely a cseheknek inkább kedvez. A parlament sorsa e pillanatban elválaszthatatlan a véderő javaslatoktól. Mértékadó politikai körökben híre jár, hogy a hadsereg vezetősége nem idegenkedne a két éves katonai szolgálati idő behozatalától, ha ezzel biztosíthatná ugy az osztrák, mint a magyar parlamentben az ujonczosi törvényjavaslat elfogadását, s ha számíthatna arra, hogy a két parlament megfogja szavazni a két éves szolgálati idő behozatala folytán jelentkező pénzügyi áldozatokat.

Vita a bírói hatáskörrel. A perrendtartás felett tárgyalat igazságügyi bizottság szombati ülésén s tovább folyt a vita az egyes bírói hatáskör hívei és ellenzői között. Leglényegesebb vívmány az volt, hogy a javaslat ki akarta zárni a hátralekös kamatok, életjáradékok és tartásdíjakra vonatkozó pereket (amennyiben 1000 koronán felüli összegről szólnak) a járásbírói hatáskörből. Ez visszaesést jelentett volna az eddigi jogállapothoz képest is. Az egyes bírói kör védelmi visszafordították az eddigi rendelkezést; mégis csak azzal a korlátozással sikerült ez, hogy csupán egy évi hátralekös kamatot és tartásdíjat lehetett az eddigi három évvel szemben az egyes bírói hatáskörbe felvéteni.

Harcz előtt.

A Magyarországi írja:

Az 1889. évi véderő-vita alkalmával Apponyi Albert gróf mondotta ki azt a fontos elvet, hogy a véderő sokkal nagyobb tényező egy nemzet életében, semhogy azt egyoldalul, pusztán katonai szempontból lehessen megírni. Ennek az elvnek a fon-

tossága és igazsága évről-évre, annál inkább öregbedik, minél kiterjedtebb alkalmazást nyer az általános védkötelezettség elve, vagyis minél inkább ölti fel a véderő a néphadsereg jellegét. Napjainkban, amikor már a póttartalék és a népfölkelés intézményének kifejlesztése folytán jóformán minden épkézláb polgára az országnak kötelezve van az ország védelmében részt venni, amikor tehát a véderő az egész nemzetet felöleli magába: szinte döntő fontosságúvá válnak a katonai szempontok mellett azok a nemzeti szempontok, amelyek annak a megítélésére irányulnak, hogy a véderő milyen befolyást gyakorol a nemzeti élet, a nemzeti eszmé alakulására.

A honvédelmi miniszter által most be-terjesztett katonai javaslatok ezeket a szempontokat teljesen mellőzik. És ez a körülmény az, ami a javaslatokat abszolút elfogadhatatlanná teszi. Az a rideg, gögös, egyoldalúság, amely a javaslatok megszerkesztésében és indoklásában megnyilvánul, nem jelent kevesebbet, mint azt a felfogást, hogy a nemzetnek a katonai ügyek alakulásához semmiféle köze nincs; a nemzetnek a véderő körül csak egy dolga van: az ujonczokat és a költségeket gépiesen megfizetni. A nemzetnek nagy érdeke az, hogy a felfogást megcáfolja, ledöntse és bebizonyítsa a katonai köröknek azt, hogy amikor a nemzet áldozatokat hoz, akkor a véderő alakulása állandó és a katonai szervezet gyökeréig ható befolyást jogosan igényel magának.

Igy, amint eddig folyt az a dolgok, mit láttunk? Azt, hogy a nemzet jogos kívánságait teljesen süket fülekre találták. Hiába hangzott az a nemzet a magyar szolgálati nyelv behozatalát, a két éves szolgálatot, a katonai büntető törvény reformját, hiába kívánja, hogy a hadseregből a hagyományos osztrák szellem kiküszöböltsék: marad minden a régi, sőt a régi szellem, a régi hagyomány mind erősebb gyökereket ver és mindig több és több intézményben nyer megtestesülést. Ebbe az állapotba a nemzet bele nem nyugodhatik soha. Ezt konstataálni kell azért, mivel meg kell állapítani, hogy a hadsereg mostani idegen szervezete nem alapul a nemzet beleegyezésén, hanem a kényszeren, az erőszakon. A magyar hadsereg német nyelve maga a legridegebb törvénytelenség, mert annak jogi alapját törvényekben sehol föl nem találhatni! azt egyszerűen egy erőszakos, abszolút akarat tolt a nyakunkra.

Ezeknek a szempontoknak minden egyes alkalommal, a mikor ujonczot ajánl a nemzet, döntő súlyjal kellene a mérlegbe esniök. De kétszeresen döntő súlyjal kell mérlegelni ezeket akkor, a mikor fokozott véradót követelnek a nemzetől. Epp úgy áll a dolog itt, mint a civilizáltánál; akár ezt, akár a véradót emeli a nemzet a nélkül, hogy a föntlöl törvényszerű állapotokon változtatson: utólagos jóváhagyásának peccsétjét üti rá ezekre az állapotokra. Az analógia tökéletes a kettő között: az országgyűlés megszavazta a magyar udvartartás költségeit és megszavazta a magyar hadsereg ujonczait és költségeit és mind a kettőt a magyar király diszkrecziójára bízta. Minthogy azonban mind a két esetben keserűen csalódott, amennyiben abból osztrák császári udvartartás, emeből német nyelvű, idegen hadsereg lett: logikailag következik, hogy a nemzet e két nagy kérdést többé az eddigi diszkreczióvalis módon nem kezelheti, hanem önmaga iránti szigorú kötelessége, hogy magának mind a kettőre messzesem ellenőrzési és rendelkezési jogot biztosítson.

Hogy ez küzdelem nélkül nem megy, az természetes. De a küzdelem alkalmát nem a nemzet idézte elő. A kormányok elbizako-

dott intézkedéseinek mindig megvolt az a hatása, hogy fölzavarták a nemzet nyugalmát és fokozták annak energiáját az iránt, hogy sérelmeinek orvoslását erőteljes módon keresse. Az ujonczjuttalék mértékelen fölemlésének kérdése is okvetlenül kell, hogy maga után vonja az egész katonai kérdés felvetését. Tiszta lehetetlenség, hogy a felemelt ujonczjuttalék ebben a rideg egyoldalúságban váljék törvényvé. Vagy nem lesz törvényvé, vagy pedig a nemzet jogos aspirációi teljesedése mennek.

Egyike előtt állunk tehát azoknak a döntő harcoknak, amelyek lényeges befolyással bírnak a nemzet sorsának alakulására. Lehet — ne adja Isten — hogy a nemzet ellenállási erejének mértékében csalódunk; de sokkal inkább hisszük azt, hogy azok családok az ellentállási erő mértékében, a kik minden ellenszolgáltatás nélkül, könnyen keresztülvihetőnek tartották a nemzet ilyen súlyos megterhelését.

Vizsgálat a királysértő könyv ügyében.

Kalmár Antal könyve.

Dr. Kalmár Antal zentai ügyvéd elkobzott nagy történelmi és közjogi könyvének ügyében szombaton foganatosított a vizsgálat. A könyvből a budapesti királyi ügyészség 35 helyet inkriminál: királysértés, a királyház tagjainak megsértése és az állam közjogi intézményei ellen való izgatás, vagyis a jelen esetben a király sérthetlenségének nyilvános megtámadása miatt. Az inkriminált tételek demonstrálására a budapesti ügyészség két könyvet darabolt föl és a sértő helyeket kiollóva, őt iv papírosra ragasztotta föl. A vizsgálatot elrendelő végzésben Kalmár megnyugodott, elvállalta a szerzősége, elvállalta a felelősséget, s beszolgáltatta a könyv 1000 oldalra terjedő kéziratát.

Ehhez a hirhez a M—g a többek közt a következő megjegyzéseket tüzti:

Már az itt foganatosított vizsgálatnál kitűnt az, hogy szó sem lehet az inkriminált deliktumokról. Kalmár dr. szerint ő alkotmányos, monarchikus érzelmű magyar ember s mint ilyen bárkinek a fejét is érintené is Szent István koronája: az előre fölment személy, akiről a magyar ember csak hódoló tisztelettel beszélhet. Kivétel nélkül így beszélt, így ír Kalmár könyvének mintegy tizenöt helyén a megkoronázott, alkotmányos magyar királyról, a dicsőült emlékeztető boldogtalan királyról és a gyászos végű királyról. De hogy az önkényuralmi osztrák császáról beszélve, a történelmi tényeket a maguk meztelenségében adja elő: ezzel, szerinte, nem sérti a magyar királyt; ezzel legfeljebb az önkényuralmi osztrák császár sértődik, de akkor nem Kalmár sérti, hanem sérti maga a történelem.

Még egyet lehet konstataálni a budapesti ügyészség indítványából: azt t. i., hogy ott nem olvassák (hogy csak egyebet ne említsünk) sem Kossuth Lajos Írtaít, sem Beöthy Ákos nagy könyvét. Ez, ha egyébre nem: mindenesetre az irodalmi műveltség hiányára mutat, különben nem inkriminálna olyan helyeket, hogy miért meri Kalmár mondani azt, hogy Magyarországon kétféle igazság van: a királynak az igazsága és a nemzetnek az igazsága; nem vádolna olyan

helyet, hogy az önálló vámtérület a királynak az akarata folytán nem létezhet, (amit különben Magyarországon már a vererek is csiripelnek) és a budapesti királyi ügyészség mégis ezt nevezi a király személye, mint a közjogi sérthetlenségi elv megtámadásának; és nem vádolna olyan helyet, hogy 1867 óta nem találkozott még olyan magyar államférfi, aki az udvar légkörében többé-kevésbbé el nem szédült volna. Az elkábult ember pedig nem mondhatja meg a királynak Magyarország nagy igazságait. Erre utalt Holló Lajos is nagy beszédjében.

Hogy azonban a budapesti ügyészségnél tudományos könyveket nem olvasnak: ez még hagyján volna, de nem olvassák a magyar lapokat és a magyar országgyűlésen történt dolgokat sem. Mert Kalmárnak összes állítólagos királysértései győnge fuvalom ahhoz képest, amit Beöthy Ákos mondott két hete, hogy: „Magyarországon minden istencsapás királyi leirat alakjában éri az országot.”

A nagykatái gyilkosság.

Halálós ítélet.

A nagykatái rablőgyilkosok felett, kiknek ügyéről már megemlékeztünk, szombaton éjjel hozta meg a bíróság az ítéletet az esküdtszék marasztaló verdiktje alapján.

Másfél óra hosszat tanácskoztak a szakbírók. Amikor visszajött, fél kilenccz óra volt.

A vádlottak az elnöki dobogó elé sorakoztak. Ördög Tóth Pál egyenesen állt, csak a fejét horgasztotta le, Kármán Mátyás azonban egészen összetört. Ugy lógott le a fél teste, mintha egyszerre féloldalavá vált volna. Tiltalmas Vonnák Mátyás meg reszketett, a lábai ugy állottak, mintha lerokadni készülné.

... A papírlapok suhogását is hallani lehetett, a hirtelen támadt csendben...

Rónay Kamil elnök felolvasta a törvényes ítéletet.

A törvényszék halálra ítélté Kármán Mátyást, halálra ítélté Ördög Tóth Pált és nyolcz évi fegyházat szabott Tiltalmas Vonnák Mátyásra.

Az ítélet kihirdetése után elnök a feleket kérdezte meg. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, de a védők semmiesíté panaszt jelentettek be.

Az elnök a halálra ítéltékhez fordult:

— Az ítélet halált mondott Ördög Tóth Pálra és Kármán Mátyásra. A perrendtartás értelmében kérdést kell intézнем a halálra ítéltékhez, hogy kívánják-e kegyelemért folyamodni. Nyilatkozzék Tóth Pál!

Ördög Tóth Pál pedig szinte dühösen felelt:

— A nagyságos ügyvéd urra bízom...

— Azt önnek kell bejelenteni, figyelmeztette az elnök.

— Hát, igenis kegyelmet kérek, nem fognak itt bukott személyt ellenem megesketetni...

Kármán Mátyás megtört volt, a hangja akadozott, elcsuklott, amint mondta:

— Igenis kérek, a nagyságos ügyvéd urra bízom...

Az elítélteket elvezették, és egyenkint, kocsin szállították át őket a pestvidéki ügyészségi fogházba.

TÁRCZA.

Wesselényi emlékezete.

Írta s az Erdélyi Irodalmi Társaságnak 1902. november 9-én tartott ülésén felolvasta:

Dr. Petri Mór.

A Réz, Meszes és Bükk koszorújában, a Hómosó—Ér öntözte vidéken szobrot állítottunk a nagy Wesselényi Miklósnak.

Kigyúlt fáklájára az árvi hájósna. Látjuk újra a hegyek ormai felett felragyogó fényét, melyet egyszer már elvesztettünk vala szemünk elől — sorsunk út-köz, hanykódó hullámain.

Ott áll a Nagy, a zilahi Kossuth-téren, fényben visszatérve, diadallal, a nemzet koszorúival elhalmazva.

Szivünk megkönnyebbült, mikor lehullott a lepel. Mikor tanúságot tettünk, hogy a szabad eszmék rettenetetlen utörőjét, Széchenyi korszaka küzdelmeinek első hő-sét még sem feledtük el, emlékének kegyelettel áldozván, emlékéből lelkesítő új erőt merítvén, gyujtván „régí fényénél új szövétneket.”

Széchenyi izzó korából, az ébredésnek mozgalmas, a nemzet lélekdéleit vitató, szabadságunk, alkotmányunk, magyar egységünk mellett harcba induló időszakából, az utörő gízások és mártírok közül, két férfit válik ki, a kik magásra tartják az emberszeretet és hazafiság lobogóját. Az egyik egy magános, meregő, elmélkedő, vágyódó, forró és küzdő lélek, a ki szent fájdalommal és megrendítő kétségbeeséssel zengi fenségesszen szárnyaló himnuszeit, ódáit, borongó elégiáit, majd pedig eladig nem ismert művésziességet őnt szónoklataiba; a másíknak jelleme általában az „erő-feszítés”; „tüzes, barna, jelentékeny szemei a tigris szemek erélyével mélyedtek a tárgyakra, melyeket gyűlölt, keresett, vagy

megtalált”, a ki menydörgésszerű hangjával „inkább sivár és velökig ható erős, mint kellemes volt.” A szabad eszmék és dicső utörői: Kölcey és Wesselényi, amaz áldásért esengő imájával, emez hatalmas jellegével: a *nunquam retroval* állt a nemzet előtt, a legnagyobb megpróbáltatások közt, a legvégzetesebb pillanatokban.

Wesselényi, a „legmagyarabb magyar”: Széchenyire, a legnagyobb magyarra, Kölcey, a művésziességgel tündülő szónok pedig többek közt Kossuthra, Deákra volt hatással. Kossuth azt írja Kölceiről 1834-ben, hogy „halk szózatá szent kegyelet ihletéseként rezgett végig hallgatón. Egy erős lélek törékeny test lánczai közt.” egyetlen szemében a nemzet minden mult és jövő bánata tükröződött vissza.” Ugy állott mindannyiok előtt, mint egy tulvilági lény; néma csendben, áhitattal hallgatták őt, a mikor az örökvalóság törvényjavaslat mellett beszélt. Wesselényi beszédéi pedig — Kossuth szerint — mászás szentenciákkal voltak telítve.

A történelem följegyezte Wesselényinek Széchenyivel való barátságát, a melyről írja Széchenyi Wesselényihez 1821. szept. 16-dikán, hogy az iránta való indulata „nem csalódás, hanem való és maradó”, vagy, mint 1843-ban írja Széchenyi az első találkozásról: Wesselényi „lángoló hazaszeretete, magasztos felfogása és bizonyos varázs, melyet annyiakra gyakorolt, majd elbájoló lelke.” Mindketten pirultak Széchenyi kifejezésével élve „hazánk hátramaradt, olyannyira elaljasodott léte felett” s mind a kettőn kiadatlanul vágyat éreztek magukban „habár egy mákszemnyire is járulhatni honunk, véreink ápolásához.” „Erősödött napról-napra valóban sem kised húságtól, sem önző hajlamtól el nem rutított” szövetségük.

Ismerjük szent szövetségüket s fájdalmas meghasonlásukat. A kortársak, a mint Kossuth mondá, Széchenyit az anyag emberének tartották. „Széchenyiá vagyonság” utján akar vezetői közszabadságra, Wesselé-

nyi pedig a közszabadság útján vagyonságra. Amaz ezt tartja: legyünk csak gazdagok, a szabadság majdan elkövetkezik. Emez viszont: csak szabadok legyünk, a gazdagság majd önként eljő.

Igy vélekednek a kortársak, a mit Kemény Zsigmond arra vezet vissza, hogy a kortársak „inkább szerették az antihezéseket, mint az igazságot”, mert a ki Wesselényi s Széchenyi közt az utolsó különbségeket akarja keresni, inkább onnan indulhat ki — hogy Wesselényi a régi alkotmányi védelmi pozitívot kívánta hiven megtartani és félt a köz és magánjogi nagyobb reformoktól mind addig, míg Ausztria abszolútisztikát irányunk marad s míg az örökös tartományok is alkotmányt nem nyernek. Ellenben Széchenyi szükségének tartá, hogy az Ausztriával való vegyes házasság alatt is folytonosan és azon eszközök által, melyek lehetségessé teszik, gyűjtstük anyagi és erkölcsi erőnket, reformjaink viszonyainkat oly téren, hol legtöbb eredményrel lehet, neveljük értelmi súlyunkat, egyesítsük a néposztályok érdekeit s ugy egykezzünk alkotmányunkkal és anyagi előállítási tehetségünkkel gazdálkodni, hogy hangadók lehessünk, a birodalomban, minden nagy forduló pontnál s akár az abszolútizmus, akár a szabadság uralkodik Bécsben, mi helyzettünk sajátságaiból a legtöbb kamatot legyünk alkalmasak hazánk számára kivinni. Így jellemzi a két férfit Kemény.

Annak a párhuzamnak felületlen voltára, mely szerint Széchenyi a gazdagság útján akart jutni a szabadsághoz, Wesselényi pedig a szabadság útján a gazdagsághoz, Zsilinszki Mihály is rámutat *Báró Wesselényi Miklós és a nemzeti kérdés* cz. munkájában, Wesselényinek a *Balladélek* cz. munkájából vett idézetekkel támogatja, hogy „Wesselényi a magyar nemzet jövőjének zálogát az anyagi jólétben és lelki műveltségben keresé?”

A legteljesebb, egyszersmind a legförmősebb képét politikai irányuk különbözőségeinek a Wesselényi naplója mutatja. Mig Széchenyi a nemzetben magában

kereste bajainak okát s fokozatosabb, de biztosabb orvosiáshoz kívánt nyulni, addig Wesselényi a nemzeti elnyomatásra vezetett vissza minden bajt s az első szükséges dolognak az alkotmány s ezzel szabadságunk biztosítását tartotta.

„Hogy a nemzeti erőt s érzést kell nálunk kifejteni s hogy ez egyedüli út, mód, hogy a magyar valaha szabad legyen, ebben egyezünk mind a kettő — ugymond Wesselényi — ő erre kaszinók, verseny, lánchíd, dunai gőzhajózás stb. nagyon is homeopaticus dühült szerent akarja használni, én is hiszem, hogy ezen parányi adagok sem lesznek hatásméltúliek, későre, nagyon későre fognak munkálódni, de rögtön használni nem. Hazánk torha teste a mostani hideg és fullasztó ködös időben kemény és hirtelen ható szerket kíván. De Széchenyi azt nem akarja átlátni, hogy míg a század multa sikerülendő orvoslás módjával akarja hazánkat életetni s még csak azon kis cseppeket s porocskákat akarja adogatni, minden más orvosi szerzőt eltiltva, addig más betegség ragadta meg a testet s más halálós nyavalya kapta körmei közé s ha ez ellen nem gyógyítatik — meghal, mielőtt azon szerek chronicus bajjaiból ki orvosolhatnának. Széchenyi a bennünk fejlődő s örökségül ránk maradt betegségek közül akarja, hogy magunkat gyógyítsuk s erre a választott szerket jó lehetnek s valóban célirányosok is; de tagjainkat zuzzák, marcangolják, rajtuk tág sebeket ejtenek, melyekről vöröskölni foly, ki kell magunkat az erőszak körmei közül fejteni, az éles fegyver csapásait fel kell fogni vagy elkerülni, a kapott sebeket vagy eltört tagokat bekötöni és helyre egyengyentni, mert orvosi szerek csak betegséget gyógyítanak, de külerőszakot el nem távoztatnak és azt kell meggátolni, hogy a test ne desorganisálódjék, mert desorganisált testet semmi orvosi ápolás nem állít helyre. Nemzetnek pedig teste, mely jussaitól magát megfosztani engedi, desorganisálva van. Én a Széchenyi gyógyítás módjával kezelt fogtam mindig, s abban nem is kis részt vettem, de midőn országgyűlé-

seken, vármegyékben törvényeinket, jussainkat, nemzetiiségünket megtámadva s vad csapatok alatt vérezní láttam, lehetett-e akkor némán hallgatnom vagy magam visszavonásával másoknak s a legjobbaknak is a megfutamodásra jelt adom?” stb.

Érzik e sorokból, hogy magasrendű céljaikban mennyire egyek ök. Ragyognak a nemzetet irányító közös igék egymásba fűződve, ellenségeskedéseiket betararva.

Azok a magasabb vezéröl csillagok, melyekre szemeket a Debreczenben 1820-ban történt első találkozásuk alkalmából szegeztek, azok vezették őket, akkor is, a mikor külön utakon jártak. Azok az utak összefolytak, mint a hogy pályáik végénössze folytak az egymás keblére boruló két barátunk égő könyvei.

Ismétlem, a történelemben ép annyira elválaszthatatlanok, mint szíveinkben.

De a nemzeti újjászületés és a Wesselényi történetében soha sem lehet megfedekeznünk a magyar parlamenti szónoklat újájtéreméről, a *Himnus* hallhatatlan köl-tőjéről.

Oh, a Kölcey és Wesselényi neve ép oly meghatározó össze a tragikus helyeken! A két férfit — hogy Wesselényi mondásval szóljak — szent barátság fűzte össze. Wesselényi épen azon a vármegyeyi gyűlésen mondott szavaírt vonta fejére a hűtlenségi vádat, a mely vármegyeyi gyűlésen léköszönt Kölcey, visszaadván a követi megbízatását, mert ez a vármegyeyi amaz ismeretes pótlótasítást kívánta rá kötni, hogy a reformok ellen foglaljon állást. És Kölcey utolsó leheletéig a Wesselényi póre mellett találjuk; a halál útjotte ki kezéből hőselkü barátjának védelmére fogott tollát. A főnemességből származott Wesselényi ezzel bucsuzott el a középneves fiától: „valamennyiünknek többet ért, igazában nem is volt közbünk való.”

Elveik, eszményeik ugyanazok, politikai hitvallásuk egy.

Kölcey és a vallásszabadság, a lengye-

„Bethlen Gábor Kör“

Kolozsvárt.

Kolozsvár, nov. 10.

Leikes és hazafias hangulatú állhatott felhívást bocsátott ki a kolozsvári egyetem protestáns ifjúsága. Felhívja ebben az országban a protestáns ifjakat, hogy tömörüljenek egy zászló alá egy szívvel, egy lélekkel; az alá a zászló alá, melyet egykor Bethlen Gábor lobogtatott és melyre a szavak voltak írva: „Istenért! Hazáért! Tudományért!“ Felhívja itt a protestáns ifjakat, hogy alakítsanak egy „Bethlen Gábor-Kör“-t Kolozsvárt, mint ahol a legnagyobb szükség van az ő szellemében folytatandó munkának. Munkára a léha, poshadt, érzéketlen valási élet felélesztésére a szabad szellemű protestantizmus szellemében; munkára a mai ifjúság kozmopolita eszméitől áthatott keblében az igazi, szent, hazafias érzelmek felélesztésére Bethlen Gábor szoviszta magyar, független szellemében; munkára a tudományok, művészetek fejlesztésére. Ezekről szól lelkes, fennsírnyaló hangon a kibocsátott felhívás, mit különben jövő számunkban egész terjedelmében fogunk hozni.

A felhívásnak szép sikere lett. Az alakuló közgyűlés megkezdte előterjesztéseit, szavaztak a felhívásról a tegnapi este 8 órakor a Theologia diszternébe. Impozáns volt az egész gyűlés folyama. Kiküldött tudósítónk az értekezlet lefolyásától következőben számol be.

Este 8 órára gyűlt össze a mint egy háromszáz ifjúból álló értekezlet, melyen szép számmal voltak képviselve az egyetem négy karának hallgatói. Képviselő volt továbbá a három Bethlen kollegium Kolozsvárt időző tanári kara is. Az értekezleten Kovács N. Sándor joghallgató elnököt. Megvázai Mihály theologus lelkes szavakban hívta fel az ifjúságot, hogy alakítsanak az annyi felekezeti és nemzeti harczoktól szagattott kolozsvári társadalmi életben egy vallásos, tudományos, hazafias eszméket szolgáló „Bethlen Gábor-Kör“-t a nagy fejedelem szellemében, hogy irodalmi összejövetelek rendezésével, hangversenyekkel, vallásos estélyekkel stb. egyváltó tömörítse a kolozsvári egyetem protestáns hallgatóit, hogy virágozzon közöttük, a vallásos élet, lobogjon a hazaszeret, fejlődjen a tudomány. A nagy-enyedi Bethlen-kollegium tanári kara nevében Székely Udán tanár szólott az ifjúságnak, hangoztatva, hogy tartsák szem előtt a nagy fejedelem vallási türelmességét mindenek előtt; nem szabad az alakítandó kör felekezeti surlódások kiélesítésére használni, hanem legyen az a kör fáklyája a hazaszeretnek, a tudománynak és az igazi liberalis protestantizmusnak. Az értekezlet egyhangúlag tette magévá Megvázai indítványát és az alakuló nagy közgyűlés megtartását folyó hó 16-án d. u. fél három órára határozta a református kollegium nagytermében. A különböző bizottságok kiküldése után az értekezlet szétoszlott.

Tanárok gyűlése.

Kolozsvár, nov. 10.

Az Országos Tanáregyesület kolozsvári köre nov. 8-án, szombaton délután 6 órakor tartotta meg I. felosztású gyűlését a közegészségügyi intézet tantermében.

Jelen voltak Dr. Márki Sándor elnöklete alatt: Fogarasi Albert (N.-Enyed), Gáspár János (N.-Enyed), Péter Mózes (Sepsiszentgyörgy), Dobai Sándor (Zilah), Kiss Tamás (M.-Vásárhely), Bod Károly (K.-Vásárhely), Dr. Szilágyi Zoltán (N.-Enyed), Molnár Károly (N.-Enyed), Halmágyi Antal, (N.-Enyed), Lázár István (N.-Enyed), Végh Endre (S.-Sz.-György), Dr. Farnas Dezső (N.-Enyed), Téglás Gábor (Zilah), Szabó András (K.-Vásárhely) Váro Ferenc (N.-Enyed) Fejes Áron (Sz.-Udvarhely), Dr. Gál Kelemen, Dr. Széplaki János, Dr. Erdélyi Károly, Dr. Lóky Béla, Kovács János, Szabó Sámuel, Fazakas József, Gráf Jakab, Dr. Szilasi Móricz, Dr. Konrádi Dániel, Dr. Szádeczky Béla, Szabó Imre, Dr. Filip Gyula, Solyom János, Keresztály Lajos, Felméri Albert, Bornemisza Károly, Borbély Gyula,

lek, a magyar nyelv, a részek az urbér ügyében, a jogbánság érdekében izgat. Csak hogy miképpen Kőcsy nem annyira államférfi, mint inkább — halk hangja mellett is — szónok, addig Wesselényi nagyobb politikus s a nemzet a kétségek, tépelődések válságos pillanatában ő a rendületlen hitében, rettenthetetlen bátorságában, sámsoni erejében ünnepelte vezérét.

Milyen igazán mondja Beöthy Ákos, hogy a mégis inkább anyagi irányzat mellett, melyet társadalmi és közgazdasági háttérrel Széchenyi képviselt, Kőcsy és Wesselényi voltak az eszményei irányzat uttorói, „mely letört minden egyini és hatalmi önzést, a közérdeket tette urrá minden felekezeti és osztályérdek felett.“

Hogy mi most a jelen viszonyok közt békében élünk s közremunkálhatunk nemzeti eszményeink szorgalmazására, azt valóban jó részben hazánk e két nagy fiának Kőcsy és Wesselényinek köszönhetjük. Az eszményi irányzat megteremtője Kőcsy, a politikai vezére: előbb Wesselényi, majd Deák és Kossuth.

Igy jelennek meg ők ketten karöltve a reformkor hajnalán.

Petri ismerteti Wesselényi hatását költőinkre, tüzetesen foglalkozik vele, mint szónokkal, azután különösen a *Balittlelekről* s a *Szózat* című munkáit méltatja.

LADY VALE.

Angolból fordította: AMICA.

(Folytatás.)

XVI.

— Látod barátom — folytatá felálva és mosolygó arczaival a kandalló felé menve és oly hosszasan éltet egyedül, hogy nem tudom, hogy viseljem magamat, midőn vendégem van.

Bocsáss meg a miért ily unalmas házi gazda vagyok. De hidd el, hogy nagy örömmre szolgál téged itt látni.

Buday Árpád, Kovács István, Kristóf György, Dr. Eisler Mátás, Dr. Csengeri János, Dr. Imre Sándor, Dr. Nagy Károly, Dr. Rigler Gusztáv, Dr. Kovács Dezső és Tóth Ernő jegyző.

Dr. Márki Sándor elnök szívesen üdvözölte a szép számban megjelent tagokat. A jegyzőkönyv hitlesítése után Dr. Imre Sándor titkár új tagokul bejelentette Pál Andor és Kreutzer Lipót tanárokat, kiket a gyűlés örömmel fogadott tagjai sorába. — Váro Ferenc a nagyenyedi tanári kar nevében szép szavakkal üdvözölte a kör buzgó elnökét, Dr. Márki Sándort, tanársága 25 éves évfordulója alkalmával. — Azután bemutatta Bethlen Gábor fejedelem utasítását kollegiuma számára.

Bethlen a nikolsburgi béke után egy tudományos iskola alapításának eszméjével foglalkozott. Külföldről kitűnő tanárokat keresett fel udvarát. Ezt utasítást, felolvasás szerint, valószínűleg 1628-ban. halála előtti évben adta a fejedelem, melyben érdekes szabályok vannak tanárok és tanulók számára. Egy számadás-könyvből került elő most. Szathmáry, ki a Bethlen kollegium történetét 1868-ban megírta, tudott létezéséről, de hogy hol van, azt nem tudta.

Azután Dr. Rigler Gusztáv egyetemi tanár tartott felolvasást az *iskola-padokról*. Felállítja a kérdést, hogy mit kíván a pedagógus s az orvos az iskolapadoktól. Azt, hogy a tanuló a padban, a kívánt időn át megfelelően, jól írni s végre ha felszólítja, állani is tudjon.

Kifejté részletesen, milyennek kell lenni a pad ülésre, írásra szolgáló részének, hogy benne kényelmesen, tehát hosszabb időn át megfelelően ülhesse s irhasson a tanuló.

Ismerteti a distanczia és differencia fontosságát és apró mintákban, valamint vetített képekben 20-nál több padszerkezetet mutat be — mindmegannyi bizonyítékát azon törekvésnek, a mely a pedagógiai és orvosi álláspontnak egyaránt megakar felelni.

Óvakodásra int a padhoz leeresztett padoktól, mert miattuk nem lehet tisztogatni az iskolát.

Végül a legfontosabbként a 2 üléses padok behozatalát sürgeti, mint olyat, a mely nemcsak a tanuló és a tanár egészségének a legjobb fenntartója, hanem a mely limitálja az egy terembe felvethető számát, így a zsúfoltságot és ezzel a mapaszattható rossz levegőt is az iskolákban. Előadást azzal végzi, hogy az így kiszorult tanulók jakszáva elementaris erővel hatol fel a legmagasabb helyig és végre nem csak belátja, hanem meg is adja a törvényhozás a kultuszminiszternek az anyagi erőzt arra, hogy ebből a mi szegény katonaságunkból művelt ország válhasson.

Mindkét felolvasást a legnagyobb figyelemmel hallgatta a gyűlés, melynek köszönetét az elnök tolmácsolta a két felolvasónak.

Azután Dr. Csengeri János egyetemi tanár tette meg jelentését a budapesti tanári kör üléséről melyen az elnökség megbízásából vett részt. A gyakorló iskoláról volt szó, s az előadó, Valdapfel János is hangsúlyozta, hogy a tanárképzés érdekében Kolozsvárt szükséges egy gyakorló iskola. Csengeri indítványára a gyűlés elhatározta, hogy kezébe veszi a dolgot, kimondja 1. hogy egy állami gyakorló főgymnázium felállítását Kolozsvárt halaszthatatlan szükségletnek tartja; 2. 8 tagú bizottságot küld ki, mely az erre vonatkozó memorandumot készítse el a febr.-ig, kifejtve a felállítandó iskola szervezésére vonatkozó főbb elveket; 3. a bizottság memorandumát a tanári kör vitassa meg s abban az alakban, a melyben elfogadja, juttassa küldöttség útján a vall. és közokt. ügyi miniszter ur kezébe.

A gyűlés a bizottság tagjainak választja: Kunz Elek elnök, Dr. Csengeri János, Szamosi János dr., Dr. Szilasi Móricz, dr. Schneller István, dr. Gál Kelemen, dr. Imre Sándor és dr. Lóky Béla.

Gyűlés után a közegészségügyi intézetet mutatta be lekötözött szíveséggel a házi gazda, dr. Rigler Gusztáv egyetemi tanár.

T. L.

— Kingston mosolygott és barátságosan intett a fejével, aztán egy kártyát vett a kezébe a kandalló párkányáról. Meghívó volt a következő napra egy helyi virágtárlatra.

— Ugy látszik pajtás, hogy sokkal jobban elzáród magadat, mint kellene.

Azonban a világ nem feledkezik meg rólad,

— Miért nem mégy többször ezekbe a szelid mulatságokba?

— Részben azért mert nem érdekelnek — válaszolá Russell és az igazat őszintén megmondva, mert nincs erőm hozzá. — Borzasztó degradáló állapot ezt a vallomást tenni, de te magad mondtad, hogy így lesz és hogy farszító kötelességektől kíméljem magamat.

— És midőn a kísértés oly csekély az elmentálás nem nehéz.

— Kingston még mindig a kezében tartotta a meghívót. A bajusza végét húzgálta, a mi szokása volt, midőn gondolkodott.

— Gondold, hogy holnap én elmehetnék helyetted? — kérde.

— Természetes, hogy elmehetsz! — válaszolá Russell nevetve. Megfigyelt a belepítet jég árát, Rendelkezésedre áll ha egy ilyen sokadalom unalmára rá tudsz szólni magadat.

— Én az ilyen sokadalmakat szeretem, mondá Kingston. Ott jól lehet az emberi természet tanulmányozni és nekem mindig sikerül barátokat találni. Azt hiszem ez olyan féle dolog, hova mindenki elmegy.

— És talán a barátaidal, a Westonokkal találkozom. Westonnek egyszer írt nekem szívesen megismerni.

— Ők bizonyosan ott lesznek — mondá Vale, ők mindentüvé elmennek. Mondok neked valamit. Van itt egy kis jóra való ember mi jó viszonyban vagyunk. Ő a segéd lelkész itten. Ő bizonyosan elmegy a virágtárlatra.

— Holnap villásreggelire hívom és

Egyleti élet.

◀

A Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet alakuló gyűlését f. hó 8-án tartotta az unit. teologia tantermében a tagok nagyérdeklődése mellett. A gyűlésen jelen volt az egylet védnöke dr. Boros György theol. dékán is. A múlt évi választmány beszámolója és lemondása után megalkult az új választmány és pedig elnök lett: Költő Gábor, alelnökök: Mikó Lőrincz és Papp Domokos, titkár, Sz. Gál Jenő, jegyző: Demény Ignác és Felszeghy Sándor, pénztárnok: Kelemen Béla választmányi tagok: Gál Miklós, Raffay Károly, Szentmártoni Kálmán, rmóssi József, Antónia Mihály, Balázs András, György János, Pálfi József és Sándor János. Az elnök elfoglalván elnöki székét hatóságos beszédben buzdította az egylet tagjait munkásságra és a védnök urnak köszönetet mondott eddigi szíves támogatásáért továbbra is jóindulatba ajánlja az egyletet. Ezután elhatározták, hogy minden második pénteken délután 6 órakor tartják rendes közgyűléseiket, továbbá, hogy legalább minden hónapban egy barátságos összejövetelt rendeznek, melyen hölgyek is résztvennének. Legközelebbi gyűlésén, mely f. hó 21-én délután 6-ór tartik, Mikó Lőrincz alelnök fog felolvasni, azonkívül szavalt is lesz. — Gyűlés ezután elnök és védnök élettelésével véget ért.

Zene.

◀

Grünfeld-Bürger vonóségves társaság közreműködésével e hónap 18-dikán, kedden este tartja meg a konzervatorium első kamara hangversenyét. A hangverseny programján, mint értesülünk, szerepelni fog *Smetana* e-moll és *Beethoven* híres hárfavonóségese is. A jegyek kiadását már a jövő hét első napjaiban megkezdik. A hangverseny a konzervatorium termében tartják. Minthogy a terem csak korlátozott számú publikumot foghat be, a klasszikus zene kedvelői igen jól teszik, ha jegyeik megváltásáról előre gondoskodnak.

Erd. ref. egyházkerületi közgyűlés.

Kolozsvár, nov. 10.

— Harmadik nap. —

Ma délelőtt 10 órakor kezdődött a gyűlés folytatása, Bánffy Dezső főgondnok elnöklete alatt. Egy kegyeletos indítvánnyal kezdődött az meg. Kossuth Lajos emlékére szól ez melyet Bodor Béla esperes, jegyző terjesztett elő; javaslata így szól:

Határozati javaslat.

Mondja ki közgyűlésünk, hogy Kossuth Lajos iránt érzett hazafias kegyeletének kifejezést ad azzal, hogy minden politikai vonatkozás mellőzésével, születésének jelen 100-ik évi fordulójának alkalmából, dícső emléket a honismeret magasabb és fölemelő érzületével föleleveníti s örök emlékezetül jegyzőkönyvében ennek helyet szentel.

Bodor Géza.

Fogarasi Albert hozzá szól e javaslat-hoz. Ugyanazok a kegyeletos érzések és hazafias gondolatok kell, hogy vezessenek bennünket e határozati javaslat elfogadásánál, amik az országos és nagy király szobrához vezettek, hogy a kegyelet adóját lerójuk. Szívrünk egész érzésével csatlakozhatunk e javaslat-hoz.

Bánffy Dezső elnök kimondja, hogy az egyházkerületi közgyűlés Kossuth Lajos emlékére iránt kegyeletos érzületének kifejezést ad s ezt jegyzőkönyvében megörökíti.

Az egyházak vizsgálatairól szóló igazgatótanácsai javaslatot Kádár János olvassa fel.

Sándor János esperes ismerteti és indokolja a javaslatot. Őzel volt ennél az egyházakhoz feltett kérdésekre a sablonszerű felelet megadását kikerülni.

Deák Lajos kir. tanfelügyelő kéri felvenni a kérdések sorába azt is, hogy a népiskolák vallásitanításának megvizsgálására is terjesztessék ki a figyelem.

együtt mentek el oda. Ő ismeri az embereket és be fog téged mutatni és a te társaságod nagy segítségére lesz; mert ő borzasztó bátorlatan.

Néha meglátogat és velem tölti az estét és az egész idő alatt alig váltunk őt vagy hat megjegyzést, de az kielégíti őt és engem szintén.

Kingston nevetett.

— A kellemes estéről az nem egészen az én eszményem, de az izlés sokféle.

Azonban hívd meg őt mindenestre — hogy legyen aki engem bemutasson. Én szeretem a helyi nevezetességeket ismerni és az egyház szárnya alatt megjelenni nagyon tisztességes dolog lesz.

A barátok csakhamar elváltak, Kingston az emeletre ment a saját szobájába, míg Russell bent maradt, miután az ő hálszobája a földszinten volt. De nem ment egyenesen oda; az ablak keresztfájához támaszkodott és kinézett az éjszakába.

— Szeretném tudni, hogy Kingstonnak most mi a fejében — gondola és hogy miért kíván holnap abba a tárlatba okvetlen elmenni?

XVII.

— Az Weston Kóra kisasszony — mondá Conroy ur, a segéd lelkész, kivel Kingston az ünnepélyre való kocikázás alkalmán találkozott. Nagyon szép leány, ugy-e? A városban azt beszélik, hogy ő sir Vale Russellnek a jegyese, de én sehogy sem tudtam azt elhinni.

— Miért nem?

Az ifju elpirult egy kissé és habozott; aztán azt mondá —

— Először azért, mert sir Russell soha sem szökött arról egy szót sem és aztán — aztán — ő nem egészen — nem egészen igazi lady — az az nem olyan, a milyent sir Russelltől várhatnánk, hogy hitvesévé tegyen.

Kingston nevetett és Conroy ur el-

Bodor Géza esperes kéri, hogy a lelki gondozásra, az egyházi ének tanításra, a hit-tan-vizsgákra is terjesszék ki a figyelmet.

Lenárt József lelkész Magyarórol és Lajos János bögözi lelkész, Barabás József lelkész, Bartha Lajos és mások szóltak az ügyhöz.

Elnök szavazásra bocsátván proposíciókat, a többség a vallásitanítás vizsgálatát elfogadja. A többi kiegészítő javaslatokat mellőzi.

A sérelmi bizottság jelentése beadott. Napirendre vétetik.

Erd. püspök czim.

Az erdélyi püspöki czim kérdése kerül ezután szőnyegre. Dr. Kádár János titkár olvassa fel a lapunkban többször ismertetett történeti előzményeket.

A miniszter azt mondja, hogy megilleti az erdélyi r. k. püspököt, az „erdélyi püspök“ czim. Zajos ellentmondások. A miniszter iratában kifejezi, hogy a vallásbéke megzavarása távol áll tőle.

A lelki megnyugvást ő zavarni nem kívánja.

Az igazgató tanács azt a határozati javaslatot terjeszti a közgyűlés elé:

a képviselőházhhoz terjesztett felirat fenntartása mellett egyelőre, egy jól időig napirendre tér e dolog felett.

Bartha Lajos hunyadi esperes sérelmesnek és szomorúnak tartja azt, hogy ámbár a miniszter állítja, hogy első kijelentésénél tévedésből igazságtalanságot követett el, de nincs bátorsága azt helyre hozni. Még nagyobb szomorúság az, hogy az egész protestantizmus körében nem akadtak apostolok sem a konventben, sem az országban, a kik e sérelem orvoslását erőteljesen követeljük.

Ez igazságot bizonyítja annak, hogy feltűnik megnevezett az idők járásra.

Szükségesnek látja kinyilatkoztatni azt, hogy a miniszter kijelentését elfogadhatónak nem tartják. Kimondandónak tartja azt — hogy a megbontott egyetértés megzavarásáért nem lesz ez egyház az oka.

Nagy Károly teológiai tanár javasolja, hogy az a határozat, mely szerint jogtalan és törvénytelen a határozat, az országgyűléssel és a miniszterrel közöltessék.

Bodor Géza esperes kifejezi, hogy nem tárgyaltuk kellő komolysággal az ügyet. — Ezért nem értünk el jobb eredményt.

Dezsy Gyula azt látja, hogy hatalmi törekvésekről harcolunk. Nem látható a vallás egyenlőség. Az „Erdélyi püspök“ árnyékában a hatalmi törekvés ott van. Ő oly sulyosnak tartja a sérelmet, melynél nagyobbait rajtuk elkövetni nem lehet. Elfogadja az igazgató tanács javaslatát.

Somkerek Miklós széki esperes Bartha Lajos esperes javaslatahoz járul.

Somody István (Kolozsvár). Megbotránkozással hallotta a miniszter leiratából azt, hogy indokában a dr. Pauler Tivadar adataira hivatkozik.

Nem tartja ildomosnak, hogy dr. Pauler Tivadartól a nagy katolikusult szerezzék be adatait. Nem ismeri azt a jogot, hogy a kultuszminiszter rendeleteket osztogasson. A magyarázatot törvénytelennek, a rendeletet pedig törvénytelennek mondja. (Általános helyeslés).

Keoskeméthy István azt mondja, hogy a számalom és a szégyen fogta el az embert, a mikor a miniszter levelét olvasták, a mely törvénytelen.

Nagy Domokos esperes. Soha keresztény felekezet nagyobb türelemmel nem viseltetett, mint a miénk. Mi nem háborunk vallás békét. De ez mint állandó sérelem fog jelentkezni mindig.

Bodor János lelkész azt mondja, hogy az egyház is hibás. Könnyen engedte ezt a dolgot elsiklani. A sérelmet a konvent előtt is meg kell világítani, mert ez egyetemes sérelem.

Elnök: ő is abban a nézetben van, hogy a konvent az ügy érdeme szerint kellő megfontolással nem foglalkozott ezzel ugy, a mint azt kellett volna.

E mellett a konvent nem is egyhangúlag hozta a határozatát.

Néhai Szilágyi Dezső is hibáztatta a konventben a kultuszminiszter eljárását. Azonban a konvent tagjai elfogulatlanul ezt a kérdést nem tárgyalták.

Politikai pártállásukra való tekintettel

pirult, gyorsan és némi zavarodással azt tette utána —

— Ezt talán nem kellett volna mondanom. Inkább a rokonaира gondoltam, mint ő reá magára. Westonnára és a leányaira — jó, őn meg fogja őket látni. Ők jó emberek és népszerűek és és mióta sir Russelről és Kóra kisasszonyról ezt képzelték, egy kissé jobban előtérbe tolták magukat.

Kingston intett a fejével, mialatt Kórára nézett, a ki udvarlójától volt körül véve. Az oldala mellett egy magas elegánsul öltözött fiatal ember állott, egy gardeniával a gomblyukában.

Szemét majdnem folytonosan a leányra függesztette, aki azt nem látszott rossz néven venni, de tetszélő flirtolást folytatott vele.

— Az Ashursti Talbot ur. Ő sokat időzik itten a nagynénjével; azt mondják, hogy annak birtoka a halála után ő reá fog szállani. Ő Torcoro grófnak az öcséje és az utóbbi időben sokat udvarolt Kóra kisasszonynak. Azt mondják, hogy h nem volna leköve, felbátorítaná. Tény, hogy Talbot sokkal inkább találna hozzá — de sir Russelnek ő nem elég jó!

Kingston ez időre meggyőződött róla, hogy a fiatal Conroy nagy tisztelője volt Russelnek, ámbár a viszony köztük nagyon csekélynek látszott.

Szeretnék Weston asszonynyal megismerkedni — mondá Kingston, amint a hullámzó tömeg között folytatták az utjukat. Midőn meglátja őt mutasson be.

A bemutatás megtörtént és nem sok idő telt bele, hogy Westonnek egész bizalmas beszélgetett Kingstonnal, nagyon örült, hogy megkapathott valakit, akit a sir Vale Russell barátjának lehetett tekinteni.

— Valóban, én nagyon sokat töprenkedem a dolgok mostani állásán — mondá.

(Folyt. következik.)

nem tehetők ezt, mert egy más álláspont politikai állásuknál fogva, az országháiban feszélyezte volna.

Ez a való, a tény. Ezt szükséges tudomásul venni.

Tótfalusi József: megbotránkozott a miniszter leiratának az a tétele, hogy az ő leirata sérelmet nem képez. Ő a Somody javaslatával kiegészítve fogadja el a javaslatot.

Fogarasi Albert úgy véli, hogy ha mindenki felszólalna, elegendő az sem lenne. Az igazgató tanácsai javaslat nem megnyugtató. Ha a jelen ilyen, milyen lehet a jövő? A miniszter kijelentését még maguk az elfogulatlan katolikusok sem tartják helyesnek. A miniszter rendelte szerint a református egyházaknak is püspöke az „Erdélyi püspök.“ Hivatatosan napirendre térhetünk, de a valóságban soha. Az országgyűlés némelykor nem akarja, hogy a nemzet közvéleménye nyilatkozzék meg.

Széky György országgyűlési képviselő elismeri, hogy a képviselők és a képviselőház itteni megtámadása jogos és igazságos. Oka a képviselőház magatartásának az, hogy az egyházi méltóságok nem nyújtották azt a támogatást, a mit kellett volna. Helyesli, hogy az országgyűléshez ismét felirat intézessék.

E tekintetben csatlakozik a Nagy Károly javaslatához Csia Kálmán etédi pap felemlíti, hogy a tagok biztak Tisza István és a konvent tagjainak igazság érzetében. Somody és Nagy Károly javaslataihoz hozzájárul.

Nagy Károly arra kéri a gyűlést, hogy az országgyűlési képviselők terjesszék be a képviselőházhhoz az egyházkerületi felterjesztését. A szavazás rendjén ezt elfogadják.

Választások.

Délben jelentették be a szavazatszedő bizottság működésének eredményét. E szerint megválasztottak:

Az udvarhelyi ehm. főgondnoki állásra: Dr. Gyarmathi Dezső.

Az udvarhelyi ehm. algondnoki állásra: Dr. Ráczkői Samu.

A nagyszebeni ehm. főgondnoki állására: Br. Bánffy kázmér.

A nagyenyedi kollegium algondnoki állására: Gáspár János.

Az igazgató tanácsba 6 évre beavaszottak: Vályi Gábor, Br. Bánffy Ernő, Sándor János, Ince Gerő, Herczeg Lajos.

Parády Kálmán elhalálozása folytán megüresült tanügyi előadói állásra 3 évre Váro Ferenc tanárt választja meg.

Ezenkívül az egyes alkalmi bizottságot is megválasztja a gyűlés.

Arankán néhány nótáját leszámítva, nincs sok dicsérni való. Szakács Andor Sándor ur-főből kitűnő alakot csinált. Kissebb szerepeket Szegő, Török, Árpási, Miklósi stb. láttak el jól.

Bánk bán-t adják holnap Katona József emlékeztetere.

Fedák Sári csütörtökön kezdi meg 4 estére terjedő vendégzsepeplését. A művész első este a „3 pár cipő” Lénijét, pénteken a „Biblia asszony”-t szombaton a „Csokon szerzett vőlegény” főszerepét, azaz Irént és hétfőn „Lotti ezredesei”-ben Lottit játsza. Jegyeket ez előadásokra napoként lehet előre váltani a uappali jegypénztárnál.

A bérleti jegyeket a Fedák előadásokra mindig az előadás megelőző nap délelőtti-jének 11 óráig tartja fenn a pénztár. A „3 pár cipő” előadására tehát szerdán, a „Biblia asszony”-ra csütörtökön, a „Csokon szerzett vőlegény”-re pénteken, a „Lotti ezredesei”-re vasárnap d. e. 11 óráig.

X asszony, az a kedvelt francia bohózat szerdán kerül színpadra először a téli színházban.

Az Erd. irod. Társaság gyűlése.

Kolozsvár, nov. 10.

Az Erdélyi irodalmi társaság tegnap délelőtt br. Wessellényi Miklós emlékére nagyszabású diszgyűlést tartott. A gyűlés az egyetem nagy Aulájában volt, melyet az előkelő közönség majdnem teljesen megtöltött. Ott láttuk a nagy hazafi fiát a szintén derék és nagy népszerűséggel bíró br. Wessellényi Bélát, — aztán unokáját és a nagy név tulajdonosát ifj. br. Wessellényi Miklóst, valamint a Wessellényi család több tagját. Szépen volt képviselve az erdélyi arisztokrácia női része is, a kik a társaság más gyűlésein is megjelentek. A gyűlésen a társulat európai híri elnöke gróf Kuun Géza elnököl, a kinek megnyitóját már magában egy emlékbeszéd volt, s a melyben nem tudjuk hogy mit bálunk inkább azt a melyen kutató elmét — a mely a gróf minden sorát jellemzi, vagy a haza és faj-szeretet, melytől a gyönyörű megnyitót illető helyei tündököltek, fényes tanubizony-ságul annak, hogy a nagy tudomány egy-egy részét nem zárja ki a mely nemzeti érzelet. S az igazán nagy tudósok nem szükségos kozmopolitának lenni. A megnyitót a lelkesülő közönség folytonos tapsal és éljenzéssel fogadta.

A tulajdonképeni emlékbeszéd következett erre, a melyet dr. Petri Mór az Erd. Irod. Társ. jeles rendes tagja, Szilágy-megye monographiájának tudós írója és ki-váló költő tartott. E nagy gondallal és szépen megírt emlékbeszéd (melyet lapunk is hoz), vissza tükrözi a tudós gondolkodó főt és poetát. Wessellényi működésének nagy szabadság esetelése az előszó, szép és választékos kidolgozása a költőre vall.

Dr. Csengeri társulati titkár olvasta föl Köváry Lászlónak a két Wessellényi Miklós-ról érdekesen megírt csevegését, melyet a közönség szintén igen jól fogadott.

Végül dr. Versényi György rendes tagnak Wessellényi Miklósról írt hangulatos szép ódáját zárta be a felolvasások sorát. Wessellényi is lelkesülten tapsolta meg a közönség.

Szóval az Erd. Irod. Társaság Wessellényi ünnepe rendkívül magos színvonalon állt. Váruunk sőt az erdélyi részek büszkék lehetnek az irodalmi társulatra, a mely semmi fáradságot sem kímél, hogy nagy-jaink iránti kegyeletét koronként lerója, s a közönségnek is igazi szellemi élvezetet nyújtson, habár az igazat megvallva, a nagyközönség e derék társaság *angyali érkei* iránt nem viseltetik a kellő elismeréssel.

Régi szokás szerint a gróf elnök tiszteletére tegnap este a New-York emeleti termében a társaság vacsorát rendezett, a melyen a társaság tagjain kívül több vendég is megjelent u. m. Sándor József orsz. képviselő, Komáromi Andor (a jeles író), Gyarmathi Zsigmond, dr. Richter Aladár egyetemünk tudós és népszerű tanára, Szabó Samu, Tompa Kálmán.

Az első köszöntőt gr. Kuun Géza tartá, — éltetvén a felolvasókat, Szabó Samu dr. Petri, dr. Cengeri és Gyarmathi Zs. gróf Kún elnökért üritettek poharat, Réthy Lajos dr. Csengeri és Gyarmathi Zsigárdt ívott, dr. Márki S. — Gyarmathi Zsigárdt — s a társaság többi nő tagjait éltette. Gróf Kuun a derék működő alelnököt a távol levő dr. Szamosit s a társaság örök ifju tagját Észak-Károly bátyánkat köszöntötte föl. Vidám, humoros köszöntőket mondatt még dr. Csernátoni Gy. a társaság egykori és első titkára, Komáromy A., dr. Gyalui Farkas, Észak-Károly, Hory Béla, Felszeghy Dezső.

Az igen jól sikerült társas vacsora csak 12 óra felé ért véget.

MINDENFÉLE.

— nov. 10.

Ev. ref. papszentelés. Az erdélyi ev. ref. közgyűlés alkalmával tegnap délelőtt fél tíz órakor a Farkas-utcai templomban papszentelés és ifju papokat kibocsátó istentisztelet volt. A templom egészen megtelt. A szép egyházi ünnepek egy folyt le: Invocatio. Gyülekezet éneke. Dr. Bartók György püspök mondott ezután szép imát, melyet a gyülekezet éneke követett. Dr. Keeskméthy István, theol. tanár ünnepi beszéde magasan szárnyaló szép volt. Ezt követte a gyülekezeti éneke. Ifju lelkészek számbavétele. Gyülekezet éneke. Ezután Kenessey Béla főjegyző elmondása mellett az ifju lelkészek tettké le az esküt. Eskü után következett ez esperesi kar éneke („Jövel szentlelek Isten”). Ifju lelkészek kibocsátása. Esperesi kar éneke („Hiszek egy”). Püspök zárómája, melyet a gyülekezet éneke követett s ezzel a szép ünnep véget ért.

— Tanári jelölések az ev. ref. egyházban. Az erdélyi ev. ref. egyházkerületben a jelölő bizottság a tanári állásokra a következőket jelölte. A nagyenyedi ev. ref. főgimnasiunál a természetrajzi és földrajzi tanszékre. Dr. Szilády Zoltán, dr. Sáringer János, Szakács Ödön. A kolozsvári ev. ref. főgimnasiunál a vallás tanári tanszékre. Tárkányi György, Bíró Sándor. A kolozsvári ev. ref. főgimnasiunál betöltendő földrajz, természetrajzi tanszék. Szabó Imre. A marosvásárhelyi ev. ref. főgimnasiunál betöltendő történelem földrajzi tanszékre. Dékányi Kálmán Marusán Dániel. A kandidáló bizottság jegyző könyvét Szimó Lajos elnök, Sárkány Lajos előadó.

— Koszoru a Mátyás szobron. Közöltük a hirt, hogy a budapesti országos kaszinónak több tagja dr. Molnár Ákos képviselő indítványára kirándulást akar tenni Kolozsvárra a Mátyás szobor megtekintése végett a melyre koszorút is helyeznek. A kirándulók szombaton esti 10 órakor érkeztek a Budapest felől jövő gyorsvonattal. A kirándulásban Benkő Gyula, Lator Sándor képviselők, Törley József pezgőgyáros, Matranek táblabíró, Lende Károly és Rényi Dezső, fővárosi főjegyző vettek részt. Vasárnap délelőtt kivonultak a Mátyás-szoborhoz, s arra egy gyönyörű, nemzetiszín szalagos babérszorut helyeztek el. Aztán megnézték a város nevezetességeit este ellátogattak a színházba. Ma tértek vissza a kirándulók a fővárosba.

— Esküdtészki tárgyalás. A negyedik esküdtészki ciklus a mai napon vette kezdetét a kolozsvári kir. törvényszéknél. Szentkereszty Zsigmond báró elnökelte alatt Szász Béla táblai bíró s Bartók József törvényszéki bírákból és dr. Lázár Ernő jegyzőből alakult meg az esküdtőbírósg. A vádhatóságot dr. Endes Miklós alügyész, a magánvádlót pedig dr. Tutsek Sándor ügyvéd képviselte. Tárgyalás alá került volna Szász Ödön volt kolozsvári hírlapírónak *Répdásky* Tivadar máv. *Sütőházi* főnök ellen sajtó utján elkövetett rágalmas és becsületsértés ügye. Szász Ödön időközben Budapésre költözött honnan másodszori idézésre sem jelent meg. Mára egy orvosi bizonyítványt küldött be, mellyel ismételt távollmarását indokolta. Miután br. Szentkereszty elnök az új ciklusra megidézett esküdtöket ismert ékesközlással, szép beszéddel üdvözölte, majd a közzárdó indítványa alapján a mai tárgyalást elnapolta a bíróság és elrendelte Szász Ödönnek orvosi megvizsgálását.

— A polgármester ur figyelmébe. Arról a felháborító esetről, mely Farkas Károly polgártársunkkal történt a rendőrségnél, bizonyára van tudomása már a polgármester urnak. A megtört lépéseket is azt hisszük, már megtette, hogy Farkas Károly a rajta elkövetett súlyos bántalomért elégtételt nyerjen. De ez mind nem elég. A legszigorubb vizsgálatot indítsa meg, hogy kik ebben az bünsök s gondoskodják, hogy ezek méltó büntetésüket el is vegyék, mert csak ugy lehet megakadályozni azt, hogy jövőre ilyen botrányos esetek elő ne forduljanak. Nagy személyzet, cifra mundur, fényes hivatalos helyiségek vannak már, de már rendőri tapintat és tudomány ugy látszik, még mindig hiányoznak.

— A gazdasági munkás és cseléd-ségjelvényzárba a kolozsvári járás 6 köztégeből u. m. Apahida, Kara, Korpád, Szamosfalva, Felek, Györgyfalváról 176 tag iratkozott be, közülük alig 5—6 rendkívüli tag. Legtöbb tag van Feleken, hol a tagok száma 70 felé jár, miért a dicséret a feleki jegyzőt Erdődy Ernőt és a feleki gróf kath. lelkész Pap Gábot, kik az üdvös intézmény lelkes apostolai, illeti meg. A községi gyűlések leg többjén a megyei előadó Dr. Pavlik Gábor, a járási főszolgabíró H. Veress Károly, akadályoztatása esetén Köváry Arthur szolgabíró jelen vannak, kik részint a pénz-tárt ismerteti felolvasásokkal, részint buz-dító felszólalás okkal mozdítják elő a beiratko-zás sikerét.

— Foot-ball. Kis érdeklődés mellett folyt le vasárnap az utolsó foot-ball match. Az unitárius ifjak és az „ifjúsági foot-ball club” között folyt a verseny, a mely az unitáriusoknak kedvezett 2:0 eredménnyel. Mindamellott az I. F. C. is szépen játszott kivált Csoma Müller, Jenőffy I. és II. és Stotter. Az unitáriusok közül Telkes, Löwy I. és II. Deutsch, Szabó és Bauch tünnek ki. Az eddig még vereséget nem szenvedett unitáriusok csak az ősszel kezdtek játszani. Allandóan kiváló jó játékosai mint pl. Telkes Béla, Márkus Béla, ifj. Freund János, Gelsi József, Gálfi Dezső, Szabó József, Löwy Lajos, és Emil, Deutsch Lipót, G. Hersényi Andor és Belóni József; mindig szép összjátékkal tünnek ki. Jó lenne ha a város közelebb fekvő és jobb karban levő telekkel ajándékozna meg az ifjúságot tavaszra. Így elejét lehet venni a szerencsétlenségeknek is. Ez évben 5 ily eset történt a sikos pálya miatt.

— F. I.

— Szent Antal felolvasás. A Mária Szent Antal árvi részére Kolozsvárt létesített gyermek menedékház javára rendezni szokott legközelebbi Szent Antal felolvasás est f. hó 12-én szerdán esti 6 óráig fog megtartatni a R. kat. főgymnasium disztermében, amidőn Schwartz Adél urhölgy a róm. kath. leányiskola igazgatónője „Utjegyzetek Norvégjáról” című themáról felolvasást tart, Némethy Lenke tanítónő és Demjén János joghallgató egy-egy költeményt fog elszavalni, a „Mária énekkar” pedig négy énekszómat fog előadni. A felolvasó estén jelen lesz székhelyi gróf Majláth Gusztáv Károly püspök is.

— Elhalasztott felolvasás. A Mária Dorothea-Egylet kolozsvári körének felolvasási ciklusa nem mint már jeleztve volt november hó 19-én veszi kezdetét. Az egyes felolvasások pontos idejéről és helyéről a főter egyes üzleteinek kirakatába helyezett hirdetések is fogják az érdeklődő közönséget tájékoztatni.

— A kolozsvári szent-József főnevelő intézet egyetemi ifjúsága 1902. november 13-án d. e. fél 6 órakor a kegyesrendi főgymn. disztermében szent-Imre ünnepélyt rendez.

— Téli uszoda Kolozsvárt. A következő sorokat tettük:

Tisztelet szerkesztő ur! Beccos lapjának f. hó 4-ik és 6-ik számaiban „Téli uszoda Kolozsvárt, azimén 2 közlemény jelent meg, melyekre mint a Diama-fürdő orvosa, a következőkben van szerencsém válaszolni:

Mint vizgyógyászat számos bel- és külföldi nagy város fürdő intézményét tanulmányoztam, de csak Budapesten és Münchenben láttam téli uszodát. E városokban meleg forrás vizek vannak és még ugy

sem fizeti ki magát a téli uszoda, dacára a nagy városi forgalomnak, hanem mint az illető fürdő igazgatója része a közözhajnak engedve fenn tartatik, bár kárral is.

Külön téli uszodát tehát Kolozst, kis forgalom miatt nem is lehetne fenn tartani, még a nyári uszoda sem fizeti ki magát. Nincs is arra szükség okvetlenül, mert a Diama-fürdő szűkűlő közönsége maradt alkalmatlant tág és fűtött csarnokában van 3 nagy medence, 1 meleg, 1 langyos és 1 hideg, mely utóbbiban felbűt ember is uszhatik, annál inkább gyermekek. Mi a fürdőt felajánlottuk éppen ilyen eszélből délutánonként a tanítézeteknek rendkívül leszállított árban. Egy némelyik igénybe is veszi. A ezikké, alárjórjót üdvözölöm az eszmefelvetésért, mert én már évek óta hangoztattam, hogy a gyermekek és ifjak téli-nyári fürdésel és vízhasználatlald edzék magukat — a további komoly megbeszélés végett szívesen rendelkezésre állók.

Dr. Szombathelyi Gábor.

— Ápolónői tanfolyam. A dr. Brandt József miniszteri tanácsos által kezdeményezett ápolónői tanfolyam iránt minden előadás után nő az érdeklődés. A legutóbbi órát a nagy tanteremben kellett megtartani, mert a város urinői iránt az érdeklődés ezuttal is növekedett. A legutóbbi órán a vérkeringésről, a szív működéséről, a tüdő befolyásáról a vér táplálására beszélt. Beszélt a tüdőgyulladásról stb. A jelen volt nők nagy figyelemmel hallgatták a könnyed modorban előadott, tanuságos fejtegetéseket. A vérkeringést köntgen sugarakkal is bemutatta egy eleven békán. A közelebbi előadás szerdán d. u. lesz a sebészeti klinikán.

— A Szépművészeti társaság sorsolása. Az Erdélyrészi Szépművészeti Társaság sorsolását ezek a számú sorsjegyek nyertek: Főnyeremények D. 849 500 kor., Nyeremények C. 3545 300 kor., B. 4947 300 kor., B. 4187 200 kor., A. 4823 200 kor., B. 13 200 kor., B. 4823 200 kor., A. 2469 200 kor., B. 2142 200 kor., A. 3036 150 kor., D. 4711 150 kor., A. 3104 150 kor., B. 4810 150 kor., A. 1997 150 kor., B. 3855 150 kor. A sorsolásnál jelen volt, mint hatóság kiadott Folyovich János, és Peille Róbert igazgató. A sorsolásnál nagy közönség jelent meg. A sorsolás tegnap délelőtt folyt le.

— Hangverseny. A kolozsvári theol. fakultás „Ének és Zeneegylete” által f. hó 9-én az egyházkerületi közgyűlés alkalmával a fakultás disztermében rendezett hangverseny sikerült.

Az ifjúsági zenekar a honvéd zenekaral egyesülve már a nyitány eljátszásával éreztette az óriási közönséggel, hogy nagyon sikerült hangversenyre gyűlt össze. *Os-váth* Gedeon komoly szavalata csak emelte az érdeklődést, mit az ifjúsági énekarok Kucucz bordalának precíz előadásával már annyira fokozott, hogy a közönség ujongva követelte a megismétlést. — *Benedek* Elek lépett most a pódiumra. — Az a kedves előadás, melyet csak tőle remélt a fakultás ifjúsága meg is hozta a maga gyümölcsét. Sohasem fog — szeretjük hinni — városunk jelenvolt közönsége elfelejtkezni azokról a kedves perczekről, melyeknek a nagy író, Benedek Elek, szerzett neki. Ezután Szász Edith k. a gyönyörűkötöttet zongora játékkal. Klasszikus darabot (Chopin: Scherzo. B. mole) ritka technikával adott elő, a klasszikus zenét szeretők végtelen lelki-gyönyörűségére. *Sütő* Gizike k. asszony énekelt (G. Braga: Le serenata), hegedű és zongora kíséret mellett. *Borsay* Samu a honv. zenekar karmestere a tőle már megszokott ügyességgel kísért zongorán; Greizmacher Jenő ti. pedig rutinos játékkal hegedűn. Ezután Gál Jenő tanárjelölt talpraesett vig szavalathoz kezdett. Az élénk derűtlenség, a mely szavalata nyomán fakadt mindvégig meg is maradt. — Végül egy keringőt hallgattunk a „Dal, virág és szerelmek.” Szövegét Szász Károly, zenéjét *Borsay* Samu írta. Vegyes kar énekelte az egyesület zenekara kíséretével. A vegyes karban közreműködő hölgyek, kik oly nagy, oly frappans hatást értek el: Nagy Lászlóné, Tatliás Ferenczné, Szöllőssy Attiláné uraszonnyok és Bacsenszky Rózsika, Gamentzy Irénke, Ince Mici, Kenessey Ida, Novák Adél, Novák Marcsa, Sütő Gizike, Szeszák Ilonka, Szász Edith, Tattias Margit, Török Annuska, Zachajkievics Irén, Zachajkievics Gizzi kisasszonyok. Maga a keringő fiúbe-mászó edes dalával a szerzőre vall, kinek oly sok, nagy sikerüket aratott alkotásai között az első helyet méltán foglalja el a „Dal Virág és Szerelmek.” Itt kell megemlekeznünk végezettül *Csikgy* István IV. e. th. „Ének és Zene Egylet”-i elnökéről, ki fáradságtalan és odaadó buzgalommal mindent megtett a siker érdekében; továbbá *Kádár* Géza IV. e. th. ifjúsági ének és zenekar karmesteréről, ki az énekszőkök betanítása és vezetése által jól kiérdemelte a nagy közönség elismerését.

— Hirdetmény a második gazdasági ismételő iskola megnyitása tárgyában. A második gazdasági ismételő iskola, melynek törvény által kitűzött célja az, hogy az elemi népiskolát végzett tanulók a gazdaságtalan elemekben, u. m. földművelés, szőlőszet, kertészet, gyümölcsöszet, méhészet állattenyésztés, stb. bevezetessenek, begyakoroltassanak f. évi November hó 15-én (szombaton) fog megnyitni és pedig: A külmagyar-utcazi ev. ref. népiskolában, ahol ugy az elmélet, mint gyakorlati oktatást Szent-györgyi Lajos iskola igazgatója fogja vezetni. A gyakorlati tanítást éjjel 7 óráig tartó végzős tészeti Fogorvostét főkeztéssé folytatja az Egyesületi berendezett telepen. A tanítást tart november 15-től kezdve hó 1-ig, hetenként 6 órán át, még pedig kedden, szerdán és szombaton 4—6 óráig! Április 1-től október 1-ig a gyakorlati tanítás a Kertészeti Egyesület telepen minden vasárnap délelőtti 6 és fél 8 óra közt 8—9-ig vallásosra s aztán templomba vezető igazgatójuk által. A beiratok november hó 12—15-ig a uvevezett iskola helyiségben eszközölendők. Beiratkozárs mindkettőnek 13—15 éves növendékek kötelezetnek. Az oktatás egészen ingyenes. Ezenkívül a növendékek minden díj nélkül láttatnak el tanszerekkel és tanszerekkel.

— Gabányi kritikája az országházról. Gabányi Miklós a Ház szombati ülésén, rendkívül jóízű dolgokat beszélt. Egyebek közt az új országházat is megkritizálta melyről ezeket mondta:

Hát t. képviselőház, akkor monddk még egy jóbatt! (Derűtlenség a szélsőbaloldalon: Halljuk! Halljuk!) Ki adta össze ezt a 40 millió koronát az új országház építésére? Ki fizeti ezt? Csak van jogom nekem, mint népképviselőnek, bizalmatlansággal megokolásra mindezeket elő-hozni! Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon. (En nem vagyok a nagy urak képviselője s ezt kinyilatkoztatom; (Élénk tetszés a szélsőbaloldalon.) a diósádi kerületben én a nép képviselője vagyok.) (Élénk éljenzés a szélsőbaloldalon.)

Visszatérve tehát beszédem tárgyára, (Halljuk! Halljuk!) a szélsőbaloldalon) én csak ugy vagyok képes a padban ülni, hogy tédrem folyton a pulpitust éri. A hírlapudósitól pedig megfedelkeztek. Oda tették őket a mi hátunk mögé. Hát meg egy 40 millió koronából? (Mozgás.) [A mi meg már most a gyorsírókat illeti, azok ugy bujnak fel minden délelőti a földből, mint a gomba; a külömbőség köztük és a gomba között, az hogy a gombát megsejti az ember (Hosszantartó zajos derűtlenség.) ok pedig délután vissza kell hogy bujjanak oda a homnt kibuj-

tak. (Derűtlenség.) És így kétrét mennek, le oda (Élénk derűtlenség.) azért, mert az előadói szék van felletit. Ahol az előadói szék van ott kellene az elnök urnak lenni. Mert az a hely, ahol ahol az elnök ur feáll és kiegyenesedik, dacára annak, hogy a nőbelgalleria a földszintől az egyik érr, (Élénk derűtlenség.) egy szép hölgy a fejét a karzatról megismogathat. (Hosszas élénk derűtlenség.)

Az egész épület el vanrontva, és ennél-fogva az az ajánlatot teszem — és erre rá fog jönni a t. Ház és mindenki — (Halljuk! Halljuk!) hogy menjünk vissza a régi képviselőházba. (Élénk derűtlenség.) Ezen megint nincs mit nevetni! Mindaddig hagyjuk itt ezt az épületet, míg át nem alakítjuk, (Egy hang a néppárton: Zsina-górává!) vagy hagyjuk itt muzeumnak, vagy más valami legyen belőle.

Thaly Kálmán: Jó lesz zsina-górának! Elég csúfira!

Gabányi Miklós: Vagy hát akárminek, muzeumnak, vagy valami kolozsális mulatóhelynek, (Élénk derűtlenség.) csak hogy itt meg nem maradhunk semmi szín alatt, mert ezt nem lehet kiállani.

— Neumannovics Pehner Johanna hegedű művésznő hangversenye. A kiváló művésznő e hó 12-én tartandó hangversenye iránt széles körben nyilvánult meg az érdeklődés. A helyek, melyek Neumann M. főter. üdületében várhatók — már is nagy a kereslet. A hangverseny rendezése most állítja össze a műsori, melyben kiváló szerep jut Székely Arnold zongoraművészek is így ez a hangverseny egyike let a szezon legérdekesebb hangversenyeinek.

— Öreg király, nem vén király. Lipót belga királyról, aki im már 68 éves, az a hír, hogy alig két havi özvegyége után megházasodik, teszi pedig ezt állítólag azért, hogy egyesenes utódra szálljon a korona. Ezt az önzetlenséget ugyan senki sem hiszi el neki. Azt mondják, hogy azért nem akarja a király aláírni azt a törvényt, amelyben magánvagyonát a belga államnak ajándékozza s amely alig egy-két szótöbbséggel ment keresztül a törvényhozó testület birálatán, mert egyesenes trónutódot remél, akit nem akar két kitagadott leánya miatt vagyonától megfosztani. Ugyancsak azért szüntette be állítólag a brüsszeli obszervatórium helyére tervezett nagyszerű palotának építkezését is, amely trónörökösül kijelölt unokaöccse számára akart építtetni. A menyasszony kiletéről azonban hallgat a krónika.

— Szüret a Hegyalján. Rég volt oly hangos a Hegyalja, mint mostanában. Mióta a szüret megindult, vagy két hete, nap-nap után a leghangosabb muritól, cigányzenétől, pisztolydurrogástól, vig nótától zeng az egész vidék s a régi szüretke teljes fényükkel, pazar mulatságaikkal tértek vissza annak örömeire, hogy van újra szüretelni való s adott az Isten újra abból a híres nektárból, mely becsületet szerzett az egész világon a magyar bornak és hirt Magyarországnak. Mint Sátorajaljhelyről jelentik, a szüret az egész Hegyalján nagyon jól ütött be s ha itt-ott egy-egy elemi csapás tett is kisebb-nagyobb kárt, azért a termés nagyon szép s a szőlőtulajdonosokra nézve minden tekintetben kielégítő. A szüretet állandóan nagy vendégereg látogatja és pedig nemcsak vásárlók, hanem mások is messze vidékről, hogy részesei legyenek annak az örömmek, mely azok szívében újra kél, kiket a sors hosszú évek során át a legkeményebb csapással sújtott s most fáradságos munkájuk, kitartó szorgalmuk gyümölcsét élvezik.

— Szolnok-Doboka tenyész-szabályzata. Szolnok-Doboka új tenyész-szabályrendeletet léptetett életbe, melyben kimondja, hogy az a tenyésztő, aki tarka tenyészjószágát használatra engedí vagy az, aki tehenét ilyen tarka tenyészjószág elé vezeti: kihágást követ el és 100 koronáj büntetendő. A rendelkezés azt előzza, hogy a vármegye a jellegzetes magyar tájtajta tenyésztését kövesse, hogy így a tenyésztés irányra egyöntetű maradjon.

— „Krisztály” gőzműos intézet Kolozsvárt, szemben a vasuti indóházzal. A kor legújabb mosó és vasaló gépeivel felszerelve gőz és villany-erőre berendezve a leggyorsabban illetve a legrobbinóbb idő alatt tisztít azaz mos és vasal női és férfi fehérneműt oly tiszta szepre, mintha csak új volna. A díjak rendkívül mérsékeltnek, árjegyzék kívánatra beküldetik. A mosásnál tisztán szappan és vizgőz használattal, mindenféle a ruhánemű idő előtti rongálását előzhető anyag megelőztetik. A fehérnemű az intézet saját fogadtat szálítatik a gyárhoz és vissza díjmentesen. Vidéki megfizások szintén pontosan eszközöl-tetnek. Minden fajta függöny tisztítása igen olcsó árban felelősség mellett elvállaltatik. Gyártélap a délutáni órákban megtekinthető. Képvisei: M-Vásárhely Volster Kálmán. M-Ludason Mandula Farkas. Deesen Papp Jén. Brassón Dalasy J. kereskedő. Gy-Fehérvárt Kohn Eliás. Déván Szócs József. Telefonszám 500.

Miről lehet megismerni az eredeti Réthy-féle pometafü-czukorkát? arról, hogy az eredeti cukorka soha sincs bádogdobozban, hanem két papirdobozban s minden doboz a készítő; Réthy Béla nevet viseli, miért is világosan Réthy-féle pometafü-czukorkát tessék kéri.

— Irnoknak azonnali belépésre keresek egy magyar és német nyelven szépen író fiatal embert. Özm a kiadóban.

Mulatság.

A kolozsvári hölgyek házbersegélyző fillér egylete szombaton a városi vigadóban tartotta tánczeczal egybekötött hangversenyét. A közönség szorongásig megtöltötte a nagy termet. Ritkán láttunk oly szép és díszes közönséget a Vigadóban, mint ez alkalommal. A Kolozsvárt időző arisztokrácia is majdnem teljes számmal jelent meg.

A hangverseny a következő pontokból állt:

Quintett. Goldmark Károlytól. Előadttak: Farkas Ödönne, Szentiványi Ferenc, Madari Zoltán, Veszprémi Alajos, Répai Andor.

Szavaltat. Akontz Ilonka.

Énekel — Dörschlag Konrad.

Grieg. Ballada B.-moll. Zongorán előadta: Miss Florence Tarzing.

Énekel — Betegh Irén.

„A vádlottnó.” Szavaltat: Tóvölgyi Margit, ki többszöri kihívás után még egy verset szavalt.

Magyar népdalok, ezigányzene kísérettel: előadta gr. Béldi Judit. Játéka szívhöz szözlöt s ugy fellekesztette a közönséget, hogy ismételnie kellett.

Mindenk szereplő pompásan álta meg helyét.

Hangverseny után táncz következett, melyben alegszebb lányok és asszonyok vettek részt. A négyeseket mintegy 80 pár tánczolta.

A fillér egylet vezetői részéről az elért szép sikerben osztoznak: a fáradhatatlan elnök Kozma Ferencné urnó, Szvacsina Gé-

záné, Farkas Ödönne, Pallós Albert titkár, továbbá Szathmári Akosné, Wermescher Györgyné, Könczey Imréné, Pallós Albertné, Kiss Sándorné, Kuskzó Istvánné, dr. Léhmann Róbertné.

Gyászrovat.

Szigethy Miklós nyugalmazott honvéd ezredes sulyos csapás érte. Neje, a szeretett hitves az áldott jó nő és anyja a hosszas szenvedés után megszűnt élni. Halálát a következő szomorú jelentésben tudatja:

Szigeti Csehi Miklós ny. áll. magy. kir. honvéd ezredes tudatja, hogy felesége nagy-erneyi Kelemen Katalin folyó hó 9-én fél 8 órakor, életének 67-ik, házasságának 42-ik évében, hosszas betegség után, csendesen jobb létre szenderült. Az elhunytat vélem siratják édes gyermekei Miklós és Izabella, édes testvére özv. Zathureczki Gedeonné Nagyernyei Kelemen Polixena gyermekeivel, számos közeli és távoli rokonok, barátok és jó ismerősök. Hült teteme folyó hó 11-én délelőtti 11 órakor, a házánl tartandó rövid ima után az indóházig fog kísértetni s onnan Szucságba szállítatik, a hol délután 3 órakor fog a család sírkertbe, rövid szertartás mellett örök nyugalomra helyeztetni.

Wokl György Marosvárhelyt meghalt.

Közzgazdaság.

Gabona-árak:

Kolozsvár, november 10.

A mai hetivásáron a gabonaárak a következők voltak:

		kor. fil.	kor. fil.
Buza	mmként	13 20,	14 60
Rozs	„	11 —	11 40

599—1902.

1219. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1902 évi 2643 számú végzése következtében Dr. ifj. Sipos Gábor kolozsvári ügyvéd által képviselt kolozsvármegyei tak. pénztár rtársaság javára Popucza Ilie és társai fejtéri lakosok ellen 240 kor. s. jár. erejéig 1902 évi márc. hó 25-én fogantatott kiéltetési végrehajtás útján lefoglalt és 980 koronára becsült következő ingóságok, u. m. szarvasmarha, juhok, ló székerek, cseplő gép és rosta nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár vidéki kir. járásbíró 1902 évi V. 209/4 számú végzése folytán 227 kor. 43 fil. tőke-követelés ennek 1902 évi július hó 24 napjától járó 6 százaléka kamatai egyharmad százaléka váltódik és eddig összesen 19 kor. 57 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Fejéden Popucza Ilie és Gokán Juon lakásán leendő eszközölésére 1902 évi november hó 12-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében kész pénzfelvétel mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsón alul is elfognak adni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatják s azokra kiéltetési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt 1902 évi október hó 17. napján

Dupschek Ignác,
kir. bír. végrehajtó.

25068—1902. sz.
tan.

Hirdetmény

bolthelyiségek bérbeadása tárgyában.

Kolozsvár szab. kir. város Tanácsa ezenel közhírré teszi, hogy a Városháza a Mátyás-király-tér felé eső földszinti részén, eddig a főkapitányság által használt irodahelyiségek boltokká, az azok megett fekvő volt rendőri őrszoba megfelelő raktárrá alakíttatnak át és ezek az üzlethelyiségek folyó évi december hó 1-től egy-más után következő 6 évre bérbe adtnak.

A bérbeadandó két üzlethelyiség közül:

a) az épület kapubejárója mellett levő nagyobb bolt és raktár évi bérösszegének kikiáltási árát 2000 Kettőezer koronában;

b) a most körülírt helyiség közvetlen szomszédságában az épületnek a m. kir. anyakönyvvezetői hivatal felé eső végén levő, kisebb bolt és raktár évi bérösszegének kikiáltási árát pedig 1000 Egyezer koronában állapítottuk meg.

A bérletre vonatkozó részletes árverési és szerződési feltételek a Városház I. emeletének 9. számú szobájában megtekinthetők; az irodahelyiségek átalakítása tekintetében részletes felvilágosítást pedig a városi mérnöki hivatal nyújt.

A bérletre nézve zárt írásbeli ajánlatok nyújthatók be, melyekben ajánlattevő tartozik kijelenteni, hogy a részletes árverési és szerződési feltételeket, nemkülömben a kiveendő üzlethelyiséget teljesen ismeri és a feltételeknek magát aláveti.

Az ajánlat biztosítására, a kikiáltási árak 10%-a bánatpénz czimén a városi házpenztárba előzőleg befizetendő s az erről szóló elismervény az ajánlathoz csatolandó.

Az ily kellekkel ellátott ajánlatok a városi Tanács iktató hivatalába 1902. november hó 24. napjának d. e. 12 órájáig annál inkább benyújthatók, mivel a később beadott ajánlatokat figyelembe nem vesszük.

Jogosult a városi tanács a beérkezett ajánlatok közül bármelyiket is elfogadni — avagy ha megfelelőt nem talál, mindegyiket elutasítani.

Megjegyzendő, hogy szóbanforgó bolthelyiségeket mászáréknak vagy olyan üzletágaknak, melyek italmérrel, tűzveszélyek és robbanó anyagok elárúsításával foglalkoznak, nem adjuk bérbe.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1902. November 4-én tartott üléséből.

1207 2—3 Szvacsina Géza,
kir. tan. polgármester.

2050 szám.

1902.

Árlejtési hirdetmény.

A szamosújvári kir. orsz. fegyintézet részére az 1903. évi január hó 1-től 1903. évi december hó 31-ig szükséges mintegy 100 metermáza kaukáziai, budapesti +es vagy bihar szilágyi I. gyémántos tisztított kőolaj szállításának biztosítása végett, a Nagyméltóságú m. kir. Igazságügyministeriumnak 1902 évi október hó 31-én 29576/1902. I. m. III. szám alatt kelt magas rendeletére 1902. évi november hó 20-án délelőtt 11 órakor a fegyintézet hivatalos helyiségében írásbeli zárt ajánlatok elfogadásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtést tartok. Az árlejtésen való részvételre azzal hívom fel vállalkozni kívánókat, hogy az ajánlati értéknek megfelelő 5%-nyi bánatpénzt az árlejtés megkezdése előtt készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban kötelesek letenni; s a mennyiben az igazgatóság előtt ösmeretlenek, hatósági bizonylattal igazolni, hogy nagyobb vállalatokra képesek és szerződés kötésre jogosultak.

A jelen kivonatos és a részletes feltételeknek is megfelelően szerkesztett, az ajánlattevő által szabályszerűen aláírt, bánatpénzzel felszerelt és egykoronás bélyeggel ellátott, bepecsételve bérmentesen betérjesztett írásbeli zárt ajánlatok borítékára ráírandó, hogy az „ajánlatot” tartalmaz. Ezen ajánlatok a szóbeli árlejtés megtörténte után nyilvánosan botatnak fel, — a kitűzött határidő után érkezettek figyelembe nem vétetnek. Tartalmaznia kell továbbá a zárt ajánlatnak:

a) ajánlattevő azon nyilatkozatát, hogy ezen kivonatos és az intézet hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthető részletes szállítási feltételeket ismeri, s magát azoknak mindenképpen aláveti.

b) a szállítandó cikk egysége és ez alapon összárt koronártekben számmal és betűvel olvashatóan írva.

c) ajánlattevő nevét, lakását, polgári állását tisztán kiírva.

d) ajánlattevő azon határozott kijelentését, hogy a szállítandó cikket ő maga fogja e termelni előállítani vagy mástól szerzi be utóbbi esetben, hogy hazai vagy külföldi forrásból eszközli-e a cikket beszerzését egészben, illetve annak egyes részeiben.

Kir. orsz. fegyintézeti igazgatóság.

Szamosújvárt, 1902. november hó 6-án.

3—3

Uhlyarik Albin,
igazgató.

Bartha Miklós

Kazárföldön

— czimű műve —

megrendelhető az „Ellenzék” kiadóhivatalában.

Ára: 2 korona.

KWIZDA féle Korneuburgi marha táppor

Kwizda féle Korneuburgi marha táppor

Etréni szar lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 c. óra a legtöbb isztában használtan van érvény — hiány s rossz emésztés, a tej javítására és a tehének tejtermelésének fokozására, csontvároskeltés. — 1/2 doboz ára 1 korona 40 fillér, 1/2 doboz 70 fillér. Csak a fenti védjeggyel valódi. Kapható minden gyógyszerüzletben és gyógyszerkereskedésben. Főraktár: Kwizda Ferencz János, cs. és kir. oszt.-mágyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, körletti gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett.

3 29. 29—60

Kiadó azonnal egy bolthelyiség,

esetleg lakás is Külközép-utca 128. sz. alatt

Felvilágosítás nyerhető: Kozel F. József kályhagyárában Magyar-utca 136. sz. a. vagy Unió-utca 20. sz. a. üzletében.

1220 1—*

KIADÓ LAKÁS

3 szoba, konyha, kamara, pincze, kerttel együtt külön telek az indóház közelében

Jutányos árban azonnal kiadó.

Czím: az „Ellenzék” kiadóhivatalában.

1201 3—3 Kolozsvár közelében 200—300 holdas

Tehenészetre

alkalmas birtokot, melyre ideiglenesen 700—800 holdas használatra van.

Czím a kiadóhivatalban.

Megvételre kerestetik körülbelül 50—100 kocsiakomány 2 évi vágású száraz

hasábos usztatott, vagy nem usztatott

bükk tűzifa

1012 90—30

Szives ajánlatokat „Fakereskedő 100” jelige alatt a kiadóba kérek.

300 darab eredeti raczka juh kerestetik megvételre.

Bővebb felvilágosítást nyújt a Gazdasági iroda

(Jókai-utca 4. szám.) 785 38—50

DÁVID ÖDÖN

gőzmosó gyára KOLOZSVÁRT. Ferencz József-ut 86. 88. szám.

Telefonszám 495.

Telefonszám 495.

Főközlöt: Unió-utca és Rózsá-utca sarkán. Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség b. figyelmébe az évek óta fennálló vegyészeti kelmefestő, ruhatisztító, ágytoll fertőtlenítő és

gőzmosódámra

felhívni.

Elvállalok mindenféle férfi, női, és házi fehérnemű gőzzel való mosását és vasalását a legolcsóbb árak mellett. Szál-
lodák éttermek, intézetek nagyobb mennyiségű mosásánál megfelelő árkedvezményben részesülnek.

A vizgőzzel való mosás a fehérneműt nem rongja, mert minden ártalmas anyagtól mentesen a legszébbben és kíméletesebben mosódik és egyáltalán fertőtleníttetik.

A helyi n. é. közönség kényelmére a mosni való ruhákért e célra berendezett kocsimon elküldök és azt elkészülte után haza is szállítom.

Vidékről beküldött munkák a leggyorsabban teljesíttetnek. Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradok Kiváló tisztelettel 1041. 15—50.

DÁVID ÖDÖN.

Hol lehet Ellenzéket kapni:

Ludasi, Nagyözse, (Főter.)
Globus, (Főter.)
Gácsér Mari, Szentgyh.-u.
Strahl Ferencz, (Bükel-
utóda) Főter.
Flora Gyula, Széchenyi-tér.
Ámirás Bogdán, (Deák-
Ferencz-utca.)
Benke Dezső, (Kossuth-
Lajos-utca.)
Juhos László, (Egyetem-u.)
Baka József, (Árpád-utca.)
Végh Sándor, (Egyetem-u.)
Krisoffer, (Ferencz József-u.)
Schwarz, (Főter.)
üzletében.

NAGY BUTOR RAKTÁR és KARPITOS MUHELE.

MÁYER GÉZA

KOLOZSVÁRT Jókai-utca 4. sz. alatt.

Allandóan raktáron nagy választékban teljes lakás, szalon, ebédlő, háló, gyermek és férfi berendezési butorok. Ugy egy butor darabok, valamint vasbutorok a legnagyobb választékban kapható.

Elvállalok mindenmű kárpitos munkát a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Butor javítást és átalakítást a legolcsóbb árban számítok.

Ugy helyi mint vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközölők.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve Tisztelettel 922. 15—15.

Mayer Géza
kárpitos és díszítő.

Nagyságos asszonyom!

Tulhalmazott áruraktáram kényszerít hogy legújabb őszi és téli ujdonságaimat mélyen leszállított árakba b. figyelmébe ajánlom

Mosó bársony mtr. 59 kr.
„ „ „ „ „ „ „ „ „ „ 69—82 kr.
10.000 mtr. Tenniesz Flanel 17½ 19 kr.
Bársony flanel chiné mintás 39 kr.
200 mtr. 120 cm. széles Tiszta gyapju Damentűh és sima chottish csik-ruha szövetek 95 kr.

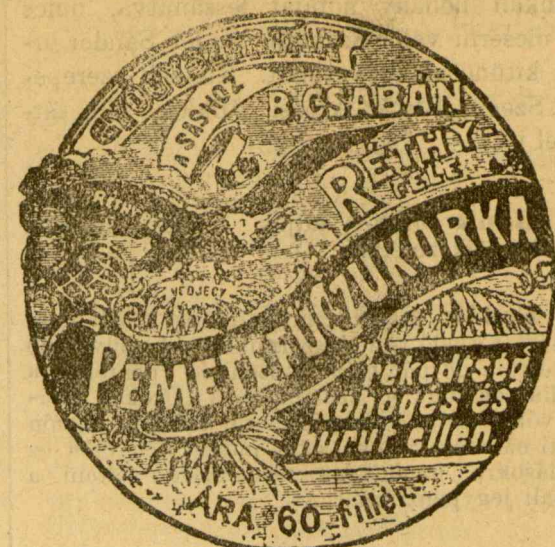
Az őszi és téli időnyre beérkeztek a legjobb és legmegbízhatóbb áruim.

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani legújabb párizsi modelleimet, selyem, tenniesz és gyapju blousokban selyem, szőrme és gyapju szoknyákban.

Kizárólagos nagy raktár

Smyrna, Argaman, Axminster és Velvet szőnyegekben.

Ágyterítők, csipke függönyök és paplanok.

Köhögés és rekedtség ellen nincs jobb a RETHY-féle

Pemetefü cukorkánál,

de vásárlásánál vigyázzunk és határozottan RETHY-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van. 1068. 4—10

Egy doboz ára 60 fillér.

Csak RETHY-félét fogadjunk el.

Vágható fenyűerdőt megvételre keres ***

Jancsó Béla közbenjárás irodája Kalotaszti-királyon. u. p. Bánffy-Hunyad. Postafiók 23. 1216 1—2

Eladó házas telek.

A Rákóczi hegyben fekvő (Donáth-út 2. sz.) egy holdas házastelek szép gyümölcsösökkel, kúttal bekerített park, udvar és majorság udvarral — melyen uri kényelemnek

3 szoba, előszoba, fürdő-szoba, üveges, veranda, terras, kamara,

konyha, pincze és egyéb gazdasági épületek vannak — a városról való elköltözés miatt, kedvező feltételek mellett, szabad kézből eladó!

A tulajdonos czime megtudható e lap 2—2 kiadóhivatalában.

KOLOZSVÁRI Takarékpénztár és Hitelbank RESZVÉNYTÁRSASÁG.

Alaptőkéje 1.200.000 korona teljesen befizetve.

Irodák:

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskére vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat, utalványokat, checkeket és kisorsolt értékeket olcsón számíttól le.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt kolozsvári házakra és földbirtokra

Előleget ad értékpapirokra.

Értékpapirokat, érmeket vesz és elad saját és idegen számlára.

Zálogháza (bejárat a király-utca felől) délelőtt 8—12-ig, délután pedig 3—5-ig áll a közönség rendelkezésére és előleget ad ékszerekre és ingóságokra.

Aruraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezeli a betárolt árukat és azokra előleget adnak 74. 81—*

Ugyanott

The Gresham Élethbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz.

Gloria selyem I. rendű minőség 60 cm. széles 52 kr.
1 vég 23 mtr. Lánczfonal vászon . 5.65 kr.
Leszabott Flanel alsó szoknya . . 75 kr.

Mintákat ingyen és bérmentve helyben és vidékre.

Kiváló tisztelettel. 914. 30—x.

Herskovits J. Mór,
Unió-utca 6 szám.

Gyári raktár: Első minőségű vásznakból. Asztal és ágyneműekből.

Menyasszonyi kelengyék

a legolcsóbbtól a legmagasabb árúig készzen raktáron vannak. Megrendelés szerint bármilyen kényes izlások megfelelő pontosan elkészítők. 945. 13—20. Magamat továbbá a n. é. közönség b. pártfogásába ajánlom kiváló tisztelettel

ZSIRAI MÓR fehérnemű és kelen-gye áruháza.